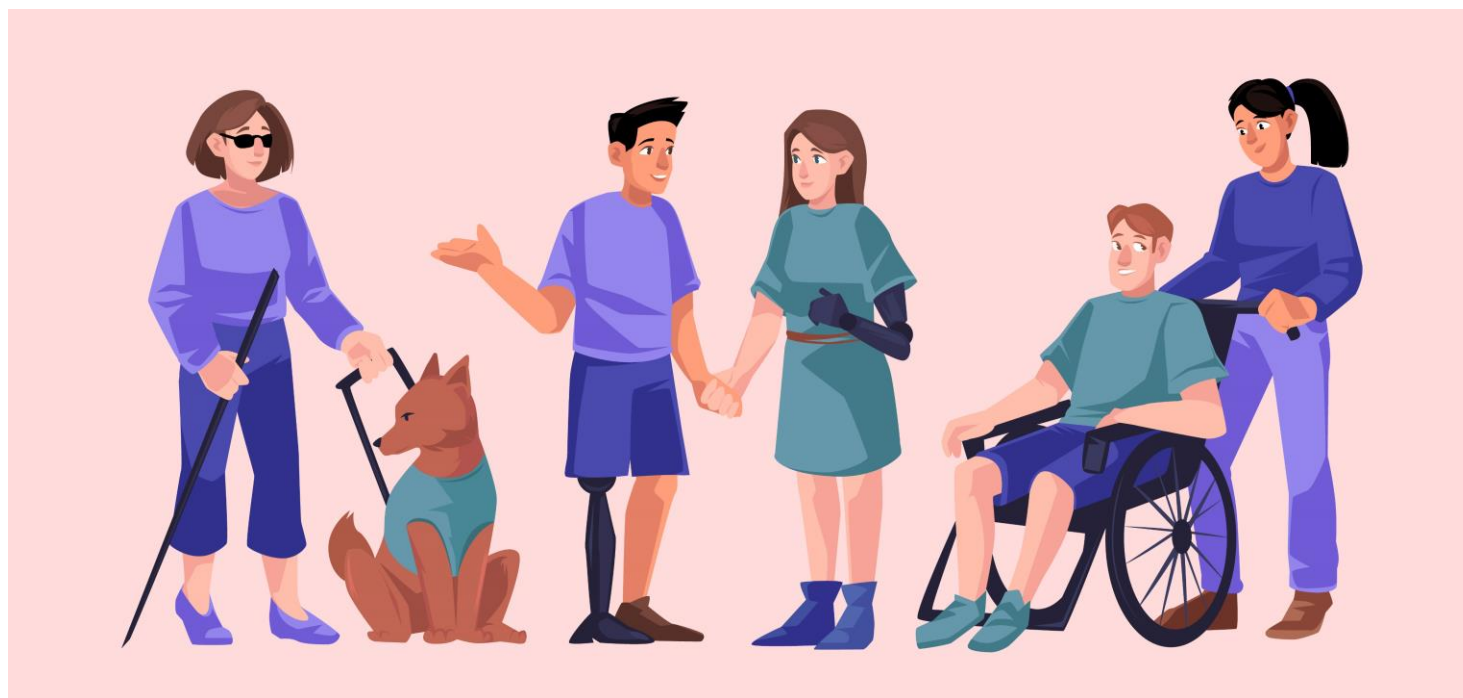

Vēlētāju ar funkcionāliem traucējumiem motivācija un šķēršļi dalībai vēlēšanās

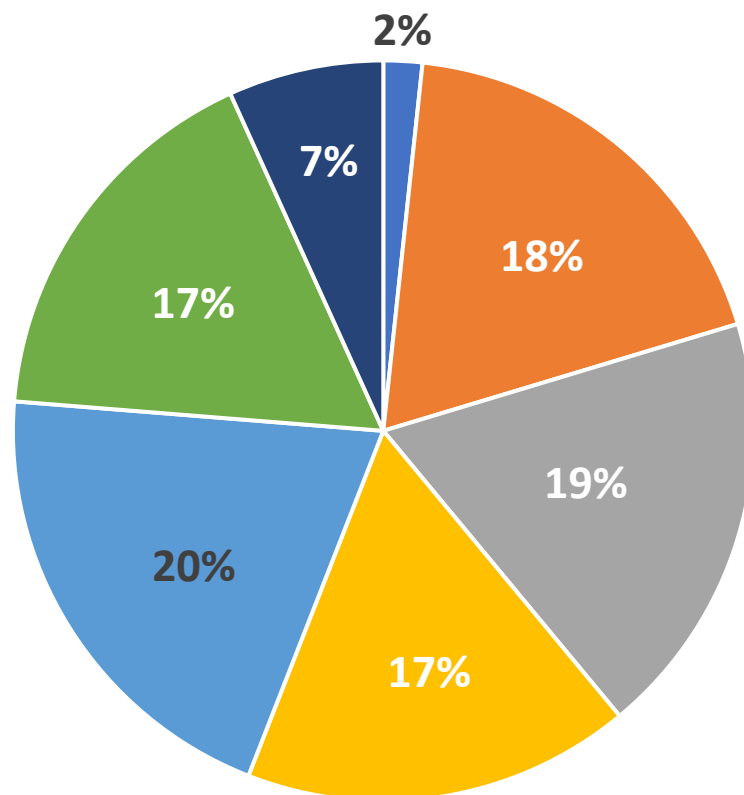
Aptaujas dati

Pamatzdati par aptauju

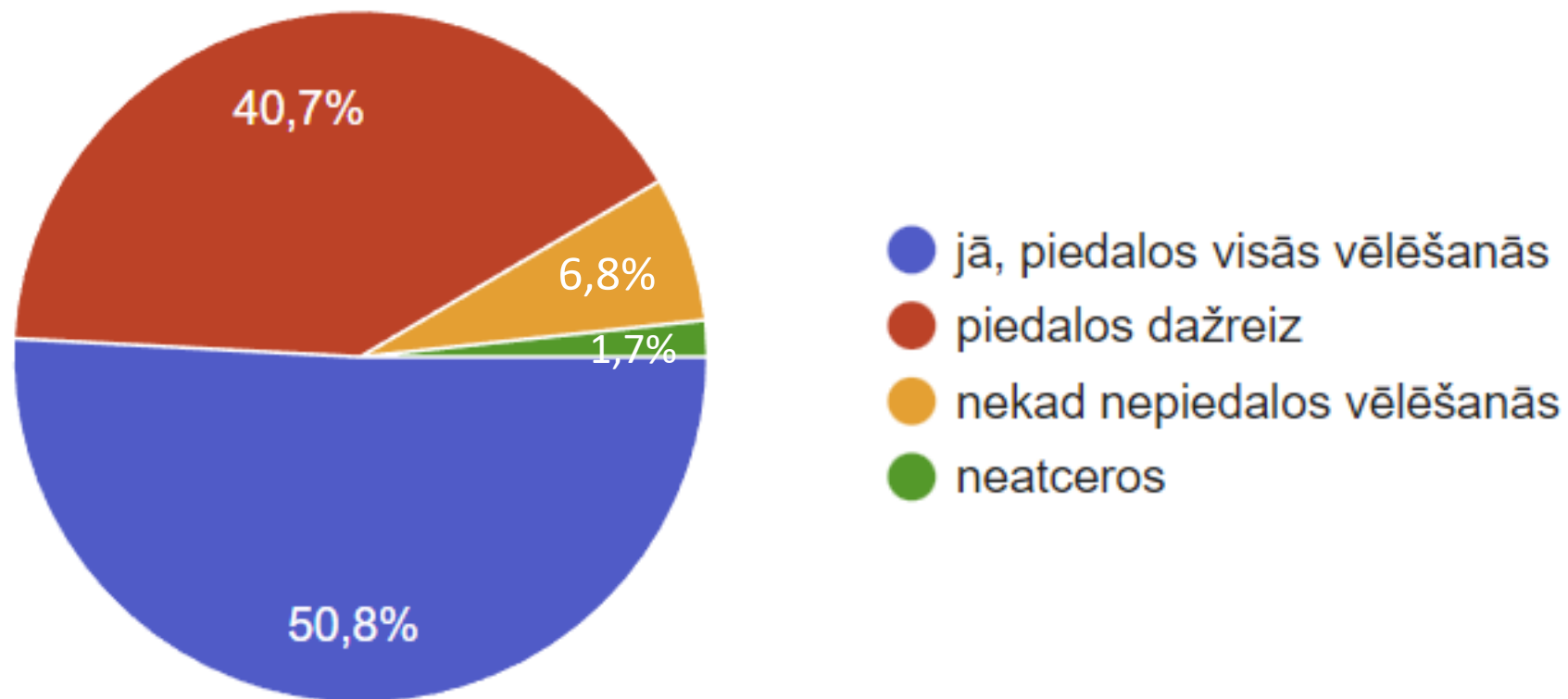
- Aptaujas norise: 2023. gada marts-aprīlis
- Aptaujas veids: internetā
- Aptaujā piedalījās 59 dalībnieki, no tiem:
 - 56 Latvijas pilsoņi
 - 3 nav Latvijas pilsoņi
 - 36 sievietes
 - 22 vīrieši
 - 1 nevēlējās norādīt dzimumu

Aptaujas dalībnieku vecums

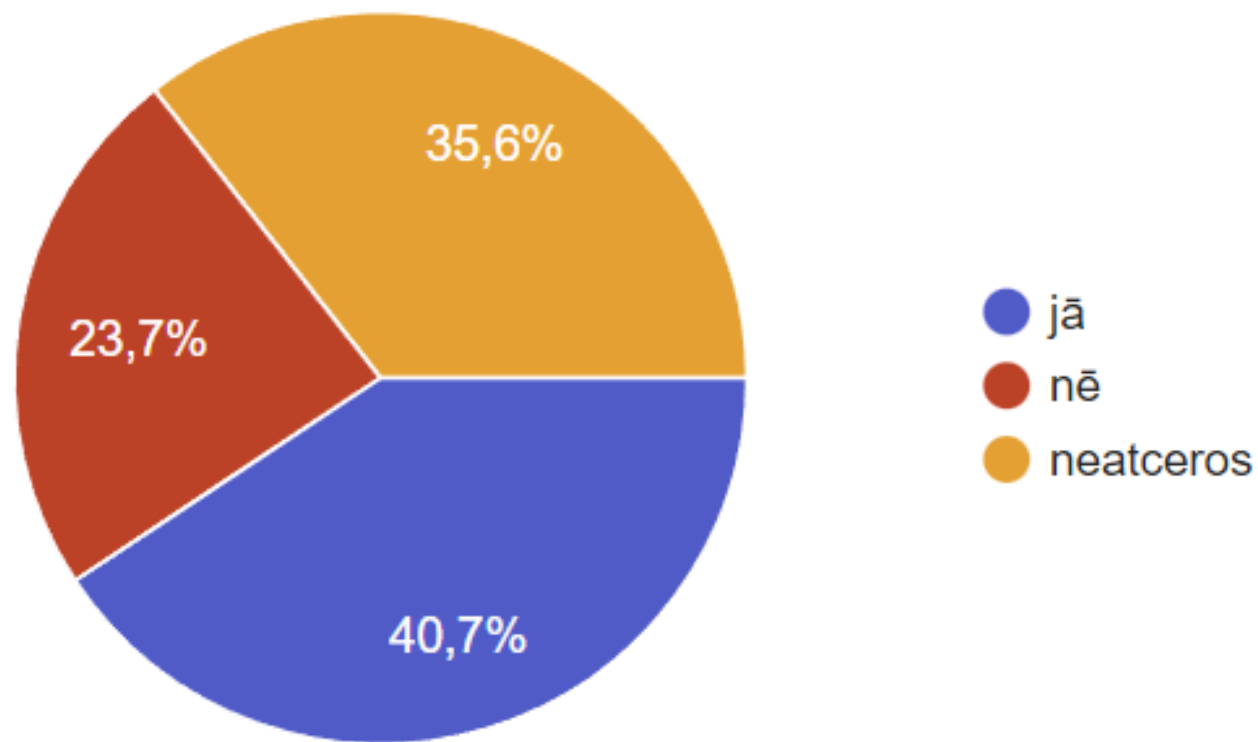

- 18-20 gadu
- 21-30 gadu
- 31-40 gadu
- 41-50 gadu
- 51-60 gadu
- 61-70 gadu
- 71 un vairāk gadu

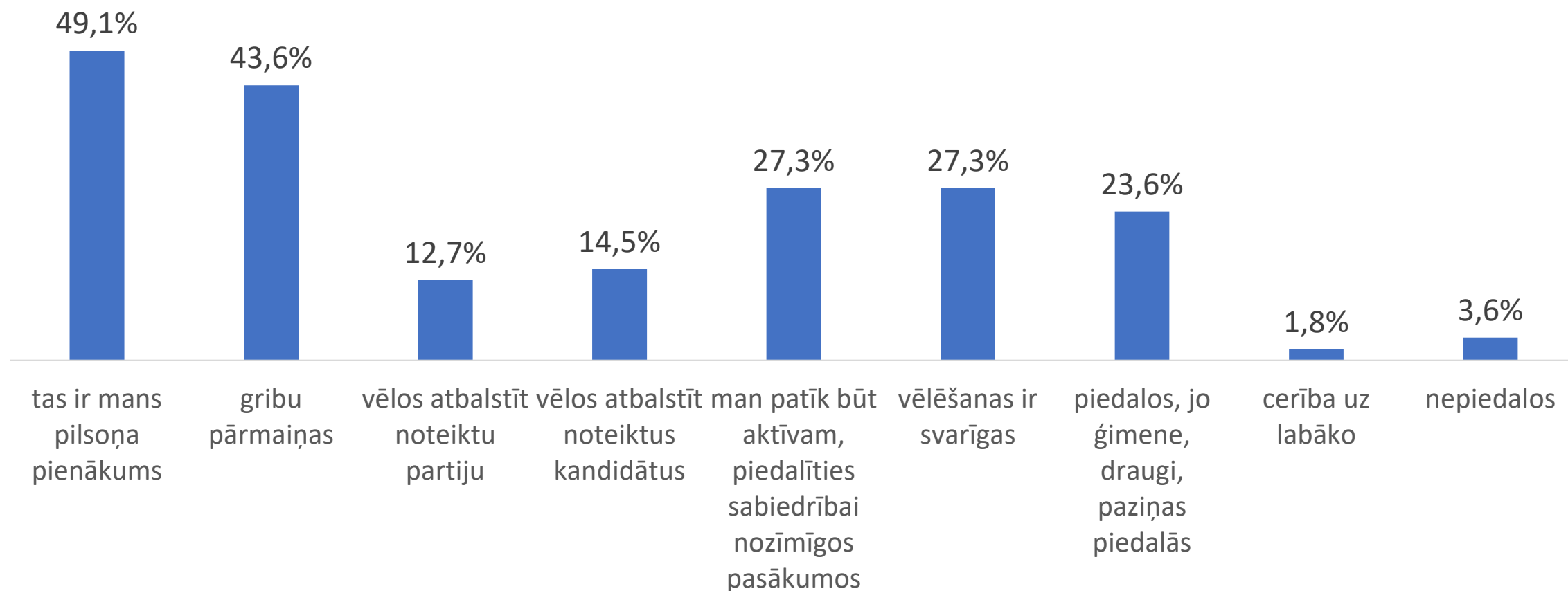
Vai parasti piedalāties vēlēšanās?

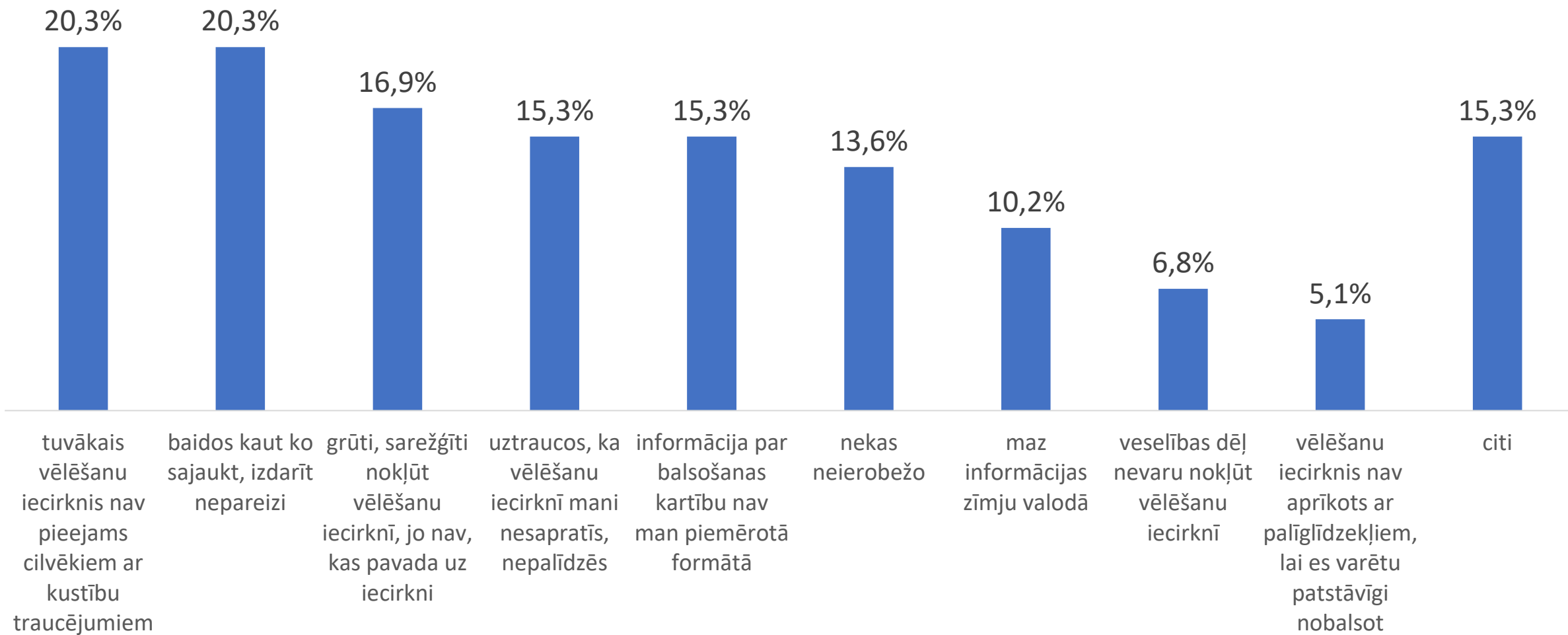
Vai esat piedalījies kādās Eiropas Parlamenta vēlēšanās?

Kāpēc piedalās vēlēšanās...

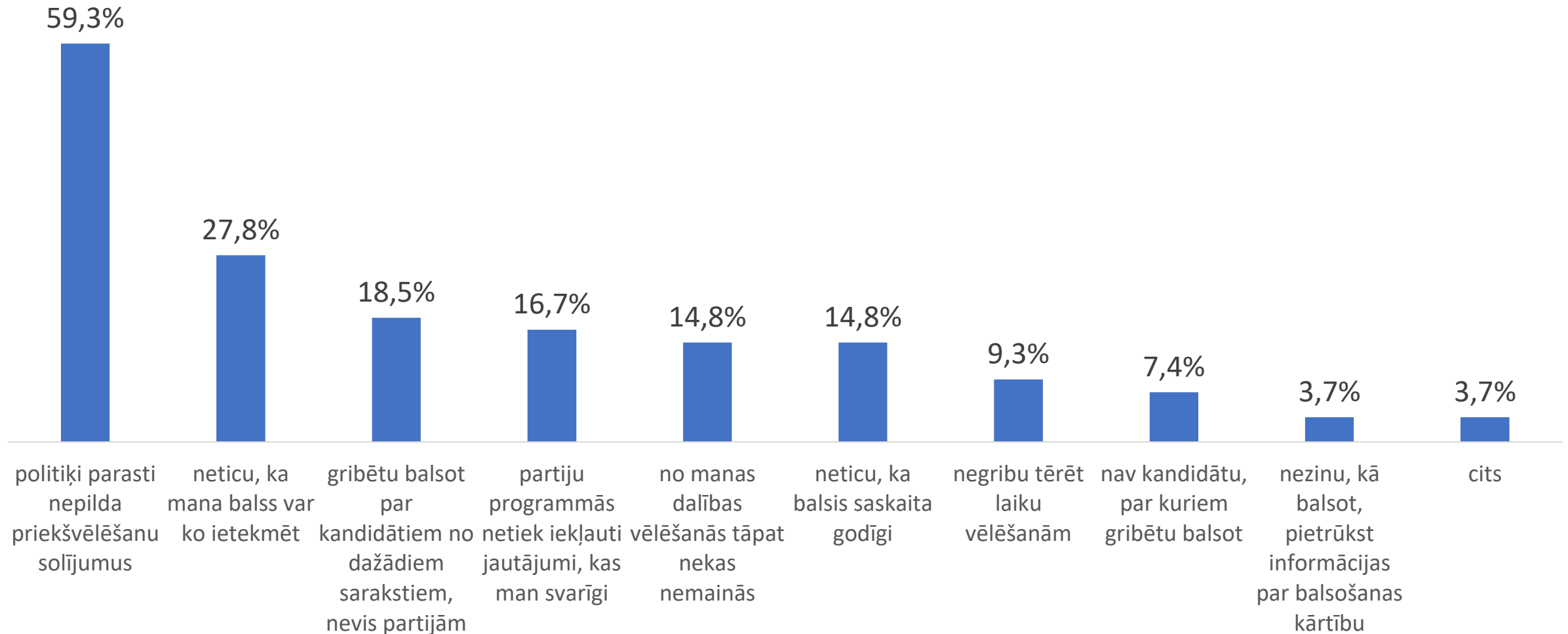
Praktiski iemesli, kāpēc nepiedalās vēlēšanās...

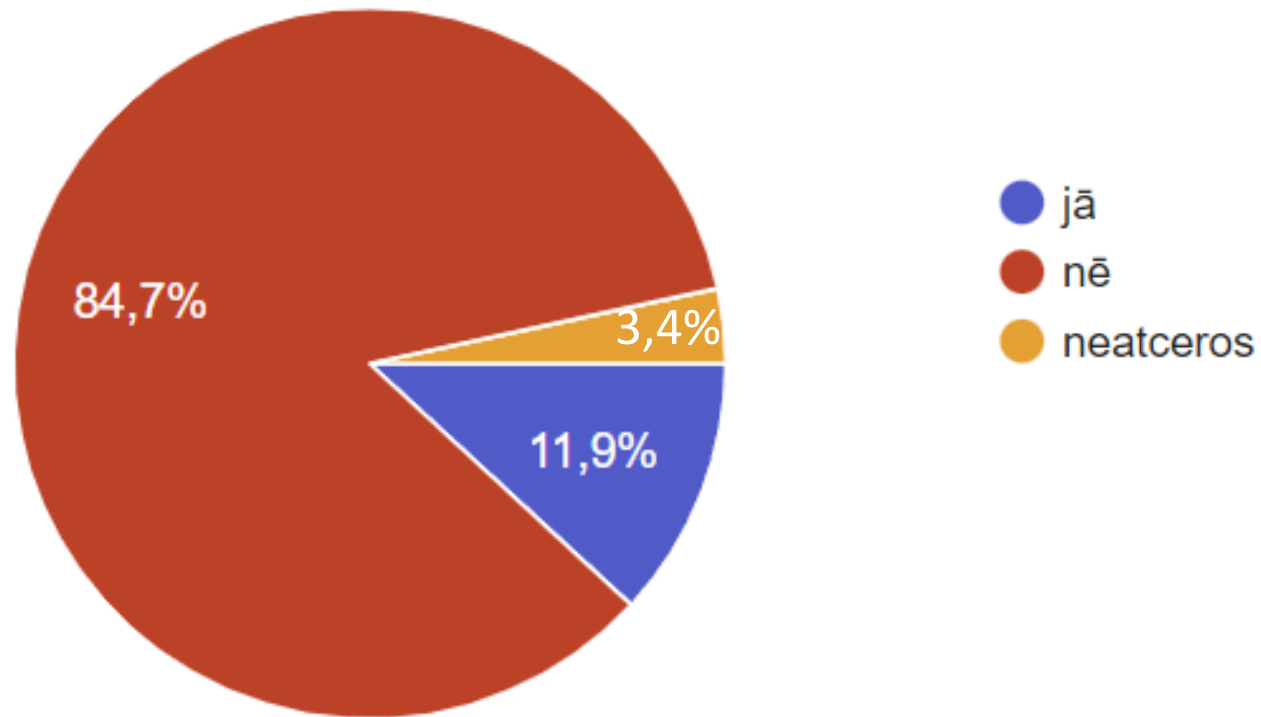
Citas atbildes (pieminētas 1x)

- man nav savas uzticības personas
- vēlēšanu zīmes ir nepiemērotā formātā
- sarežģīti pieteikties balsošanai atrašanās vietā
- agrāk nebija pieejama vieta, kur balsot
- esmu nedzirdīga un reizēm nesapratu
- reizēm nezinu, par ko balsot, nesaprotu reizēm partiju programmas
- ģimene pasaka, par ko balsot
- neticu nevienam

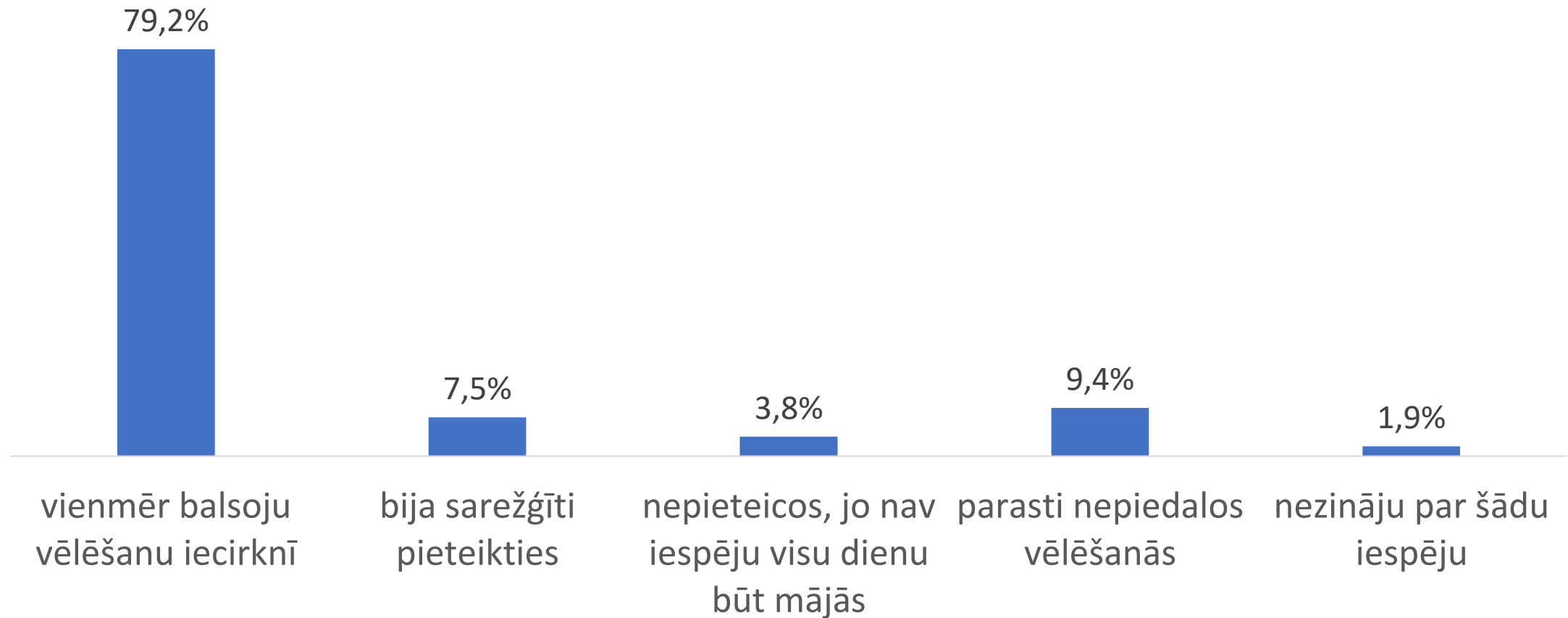
Citi iemesli, kāpēc varētu nepiedalīties vēlēšanās (motivācija)

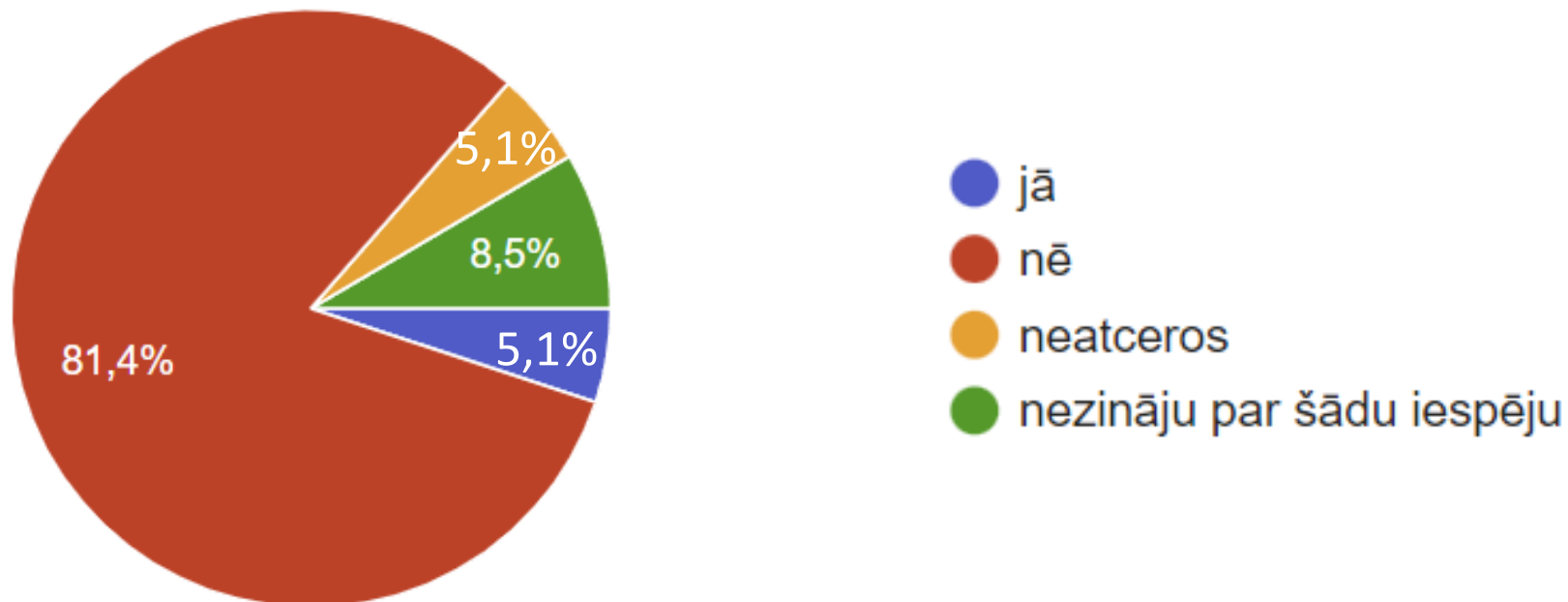
Vai esat izmantojis (-usi) iespēju pieteikt balsošanu savā atrašanās vietā (mājās, sociālās aprūpes namā, slimnīcā)?

Kāpēc neizmantoja iespēju balsot savā atrašanās vietā...

Vai kādās vēlēšanās esat izmantojis (-usi) uzticības personas palīdzību?

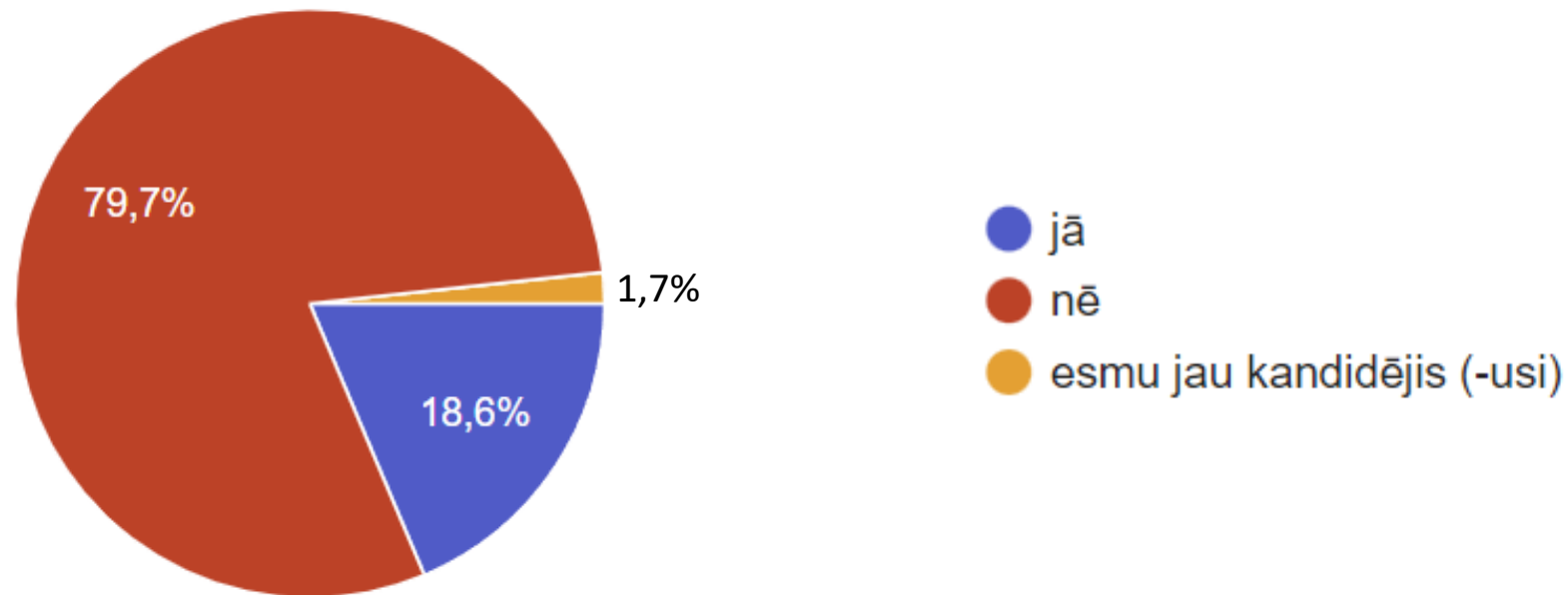
Kas jādara, lai vēlētāji ar funkcionāliem traucējumiem aktīvāk piedalītos vēlēšanās un balsotu? (I)

Ieteikums	Procenti
Vismaz daļai vēlēšanu iecirkņu jābūt pielāgotiem vēlētājiem ar funkcionāliem traucējumiem	59,3%
Jābūt ērti atrodamai informācijai, kuri iecirkņi ir pieejami vēlētājiem ar funkcionāliem traucējumiem	47,5%
Jāievieš iespēja balsot internetā	32,2%
Informācijai par balsošanas kārtību jābūt pieejamai audio formātā, vieglajā valodā, digitālā formā	30,5%
Jāapmāca iecirkņu komisiju darbinieki, kā sazināties ar vēlētājiem, kuriem ir funkcionāli traucējumi	28,8%
Jāparedz, ka pieteikties balsot atrašanās vietā drīkst arī pa telefonu, nevis tikai rakstveidā	22,0%

Kas jādara, lai vēlētāji ar funkcionāliem traucējumiem aktīvāk piedalītos vēlēšanās un balsotu? (II)

Ieteikums	Procenti
Kandidātu sarakstiem, ziņām par kandidātiem, priekšvēlēšanu programmām jābūt pieejamām audio formātā, vieglajā valodā, digitālā formā	20,3%
Jānodrošina asistenta palīdzība iecirknī	18,6%
Vēlēšanu materiāliem uz pieprasījumu jābūt pieejamiem Braila rakstā	16,9%
Jāievieš iespēja balsot pa pastu	5,1%
Jābūt pieejamai informācijai zīmju valodā	5,1%
Citas atbildes (jānodod ziņa, ka katra balss ir svarīga; nepieciešams vairāk informēt par vēlēšanām; deputātu kandidātiem jātiekas arī ar vēlētājiem ar funkcionāliem traucējumiem)	5,1%

Vai gribētu piedalīties vēlēšanās kā deputāta kandidāts?

Kas jāuzlabo, lai vēlētāji ar funkcionāliem traucējumiem biežāk izvēlētos kandidēt vēlēšanās? (I)

Ieteikums	Procenti
Jānodrošina, ka parlamenta vai pašvaldības domes telpas ir pieejamas vēlētājiem ar dažāda veida funkcionāliem traucējumiem	62,7%
Jānodrošina, ka partijas biroja telpas ir pieejamas vēlētājiem ar dažāda veida funkcionāliem traucējumiem	40,7%
Jāmainās sabiedrības attieksmei pret cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem - jāatbrīvojas no aizspriedumiem	40,7%
Deputātiem ar funkcionāliem traucējumiem jānodrošina atbilstošs darba režīms (īsāks darba laiks, biežākas atpūtas pauzes u.c.)	22,0%
Nekas nav jādara, jo tie, kuri būs tiešām motivēti, atradīs iespēju kandidēt	22,0%

Kas jāuzlabo, lai vēlētajiem ar funkcionāliem traucējumiem biežāk izvēlētos kandidēt vēlēšanās?(II)

Ieteikums	Procenti
Jāīsteno pasākumi, lai iedrošinātu vēlētajus ar funkcionāliem traucējumiem kandidēt	11,9%
Likumā jānosaka pienākums partijām kandidātu sarakstos iekļaut arī personas ar funkcionāliem traucējumiem	8,5%
Šie kandidāti jāatbrīvo no biedra naudas maksājumiem, ziedojumiem partijai	5,1%
Jāpaaugstina izglītības līmenis cilvēkiem ar invaliditāti	1,7%

Secinājumi

- ✓ Fiziskas barjeras, piemēram, nepieejami vēlēšanu iecirkņi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.
- ✓ Nepietiekama palīdzības nodrošināšana/informācijas trūkums par pieejamu palīdzību vajadzības gadījumā cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.
- ✓ Informācijas trūkums, šķērsli komunikācijā kas traucē un kavēt vēlētājiem ar funkcionāliem traucējumiem piedalīties vēlēšanās gan kā kandidātiem gan kā vēlētājiem.
- ✓ Cilvēku neizpratne par savām tiesībām piedalīties vēlēšanās, neizpratne par vēlēšanu procedūru un savu tiesību neizmantošana.

Risinājumi

- ✓ Ir svarīgi, lai būtu pieejama informācija par vēlēšanu procedūrām un balsotāju tiesībām, kā arī lai nodrošinātu, ka vēlēšanu iecirkņi ir pieejami visiem, ieskaitot cilvēkus ar funkcionāliem traucējumiem.
- ✓ Ir svarīgi, lai vēlēšanu iestādes sadarbotos ar cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem un pārstāvošām organizācijām, lai noskaidrotu viņu vajadzības un atrisinātu jebkādas problēmas, kas varētu radīties.